

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Verzoekers

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 59 84
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Datum: **24 SEP. 2021**
Betreft: Besluit tot openbaarmaking van documenten inzake Covi-paspoort.

Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ

Bijlage
A, B en C

Uw brief/mail/fax

Geachte mevrouw, meneer,

Bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zijn veel verzoeken zoals het uwe binnengekomen, waarin met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht wordt om openbaarmaking van documenten inzake Covid-19.

De inzet van mijn medewerkers, van de medewerkers van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en van de medewerkers van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), heeft ertoe geleid dat zich onder mijn ministerie uitzonderlijk veel informatie bevindt over Covid-19 de bestrijding ervan. Er worden veel Wob-verzoeken ingediend waarin wordt verzocht deze informatie openbaar te maken. Om in deze grote informatiebehoefte te kunnen voorzien, ben ik genoodzaakt het volgende werkproces te hanteren.

Ik heb er met dit afwijkende werkproces voor gekozen alle informatie die verzocht wordt in de verschillende Wob-verzoeken onder te verdelen naar onderwerp in tien categorieën. Aan de hand van zoektermen binnen deze categorieën worden per maand alle documenten geïnventariseerd die over dat specifieke deelonderwerp gaan. De beschikbare informatie wordt vervolgens per verzoek gefaseerd (per categorie/per maand) openbaar gemaakt. Hierdoor ontstaat er per maand en per deelonderwerp voor u als verzoeker een zo volledig mogelijk beeld van hetgeen zich afgespeeld heeft. Dit werkproces maakt het bovendien mogelijk dat er over het totaal gezien in de Wob-verzoeken eerder informatie openbaar gemaakt kan worden, dan wanneer het reguliere werkproces zou worden gevolgd. Zodoende wordt aan het met de Wob gediende belang van openbaarheid zoveel mogelijk recht gedaan.

Uw Wob-verzoek

U heeft op ... een Wob-verzoek ingediend dat gaat over het onderwerp Covi-paspoort en ziet op de periode ... Eerder heeft u al documenten ontvangen die zien op de categorie Met dit besluit ontvangt u de documenten die zien op de maand (Hierna zult u nog de documenten ontvangen van de maanden Van de categorie / dit is het laatste besluit dat u ontvangt, hiermee zijn alle documenten waar u om heeft verzocht openbaar gemaakt).

*Correspondentie
uitsluitend richten aan
het retouradres met
vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ

Besluit

Ik besluit de door u gevraagde informatie grotendeels openbaar te maken. Met dit besluit maak ik de verzochte informatie openbaar, te weten de informatie die ziet op het onderwerp Covi-paspoort (hierna: Covi-pass) of andere digitale immuniteits- of gezondheidspaspoorten tot 24 juli 2020. Deze informatie valt binnen de categorie digitale middelen en om die reden zal dit besluit en betreffende documenten ook worden toegestuurd aan verzoekers die documenten uit de categorie digitale middelen en betreffende periode hebben opgevraagd.

Ik licht mijn besluit hieronder toe.

Met betrekking tot uw verzoek

Voor u als verzoeker betekent dit het volgende. Alle documenten die geïnventariseerd zijn over de Covi-pass worden weergegeven op de algemene inventarislijst die bij dit deelbesluit gevoegd is. U kunt met deze algemene inventarislijst kennis nemen van alle documenten die binnen een bepaalde maand op een bepaald deelonderwerp zijn opgemaakt. Bij dit besluit is, naast deze algemene inventarislijst, verder ook de specifiek op uw verzoek betrekking hebbende inventarislijst gevoegd. Uit deze laatste inventarislijst blijkt welke specifieke documenten, met bijbehorende documentnummers, betrekking hebben op uw Wob-verzoek. Tevens kunt u daarop zien welke afwijsgonden gebruikt zijn om de door u verzochte informatie (gedeeltelijk) te weigeren.

Alle geïnventariseerde documenten zijn opgenomen in een totaalbestand van de desbetreffende maand over het deelonderwerp. Dit PDF-bestand ontvangt u via Secure Transfer zodra de hierna genoemde bezwaartermijn is verlopen waarbinnen belanghebbenden bezwaarschriften kunnen indienen tegen openbaarmaking daarvan en voor zover die bezwaarschriften niet zijn ingediend. U kunt in dit bestand de op uw verzoek betrekking hebbende documenten eenvoudig vinden door met <Ctrl F> te zoeken en als zoekterm de specifieke documentnummers te gebruiken die zijn aangegeven op de bijgevoegde specifiek op uw verzoek betrekking hebbende inventarislijst.

Zodra alle deelbesluiten zijn genomen die betrekking hebben op uw verzoek en daarmee dus volledig op uw verzoek is beslist, zult u hierover bericht van mij ontvangen.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn meerdere documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, zie hiertoe bijlage B.

Aan de hand van het Wob-verzoek dat u heeft ingediend is vastgesteld welke specifieke documenten zien op uw Wob-verzoek. Een overzicht van deze documenten vindt u in de op uw verzoek betrekking hebbende inventarislijst, zie hiertoe bijlage C.

Een aantal soorten documenten zijn buiten beschouwing gelaten. Zo worden reeds openbare documenten niet nogmaals openbaar gemaakt. Daarnaast zijn burgerbrieven buiten de beoordeling gelaten, met uitzondering van de brieven waarin een burger vanuit zijn of haar professionele kennis en kunde een visie heeft gegeven of zijn of haar zorgen heeft geuit. Verder zijn intern gedeelde nieuwsoverzichten met verwijzingen naar openbare nieuwsberichten en omgevingsbeelden niet geïnventariseerd. Dat geldt ook voor verslagen van het Interdepartementaal Afstemmingsoverleg, omdat de Nationaal Coördinator

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ

Terrorismebestrijding en Veiligheid over de openbaarmaking daarvan een besluit zal nemen. Ten slotte heeft de inventarisatie van e-mailberichten zich beperkt tot de e-mailboxen van MT-leden en hoger. De inhoud van deze e-mailboxen geeft een volledig inzicht in de besluitvorming over Covid-19 binnen het ministerie en de informatie op basis waarvan de besluitvorming heeft plaatsgehad.

De documenten van het RIVM die binnen het kerndepartement van mijn ministerie aanwezig zijn, zijn in de beoordeling meegenomen.

Diverse documenten zijn al openbaar. Voor de vindplaats daarvan verwijs ik naar de inventarislijst.

Wettelijk kader

Uw verzoek om informatie is beoordeeld op grond van de Wob. Voor de relevante bepalingen verwijs ik u naar bijlage A.

Het recht op openbaarmaking dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Er wordt niet gekeken naar het specifieke belang van de verzoeker.

Openbaarmaking in de zin van de Wob betekent openbaarmaking voor iedereen. In dat licht vindt de afweging dan ook plaats. Hierbij wordt getoetst aan de artikelen 10 en 11 van de Wob waarin is aangegeven in welke gevallen openbaarmaking kan of moet worden geweigerd.

Motivering

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob)

Openbaarmaking van informatie blijft achterwege, indien het bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid over de technische of financiële bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Ook gegevens die uitsluitend de financiële bedrijfsvoering betreffen kunnen als bedrijfsgegevens worden aangemerkt.

In een aantal documenten staan dergelijke bedrijfs- en fabricagegegevens. Het betreft informatie die door bedrijven en ondernemers vertrouwelijk met het ministerie is gedeeld in het kader van de vraag van het ministerie naar digitale oplossingen die bij kunnen dragen aan de afschappingsstrategie en de begeleiding van COVID-19 patiënten op afstand. Dit betreft, onder meer, informatie inzake de ontwikkeling, technische aspecten, de precieze werking van potentiële digitale oplossingen en de kring van afnemers of leveranciers. Deze informatie maak ik dan ook niet openbaar. Openbaarmaking van deze informatie wordt geweigerd, omdat deze gegevens in vertrouwelijkheid aan de overheid zijn meegedeeld. Waar van toepassing heb ik deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.1.c. De informatie die dusdanig algemeen van aard is dat er niet meer kan worden gesproken van in vertrouwelijkheid gedeelde bedrijfs- of fabricagegegevens maak ik openbaar. Ook informatie die reeds bekend mag worden verondersteld, omdat het publiek al van deze digitale oplossing gebruik kan maken, is leesbaar gehouden.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob).

In diverse documenten staan persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals persoonsnamen, functietitels, telefoonnummers, e-mailadressen, en handtekeningen. Openbaarmaking van deze gegevens zou een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen maken. Ik weeg het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer in de betreffende gevallen zwaarder dan het belang van openbaarheid. Deze informatie maak ik dan ook niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e.

In enkele documenten staan persoonsgegevens van ambtenaren. In het kader van goed werkgeverschap ben ik van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Dit ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken ambtenaar. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob.

Waar het gaat om de persoonsgegevens van personen die wegens hun functie in de openbaarheid treden, merk ik het volgende op. Indien het gaat om namen van personen die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden, weegt het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de desbetreffende persoon zwaarder dan het algemeen belang van openbaarheid. Deze persoonsgegevens maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.2.e. Namen van personen die vanwege hun functie in de openbaarheid treden, maak ik wel openbaar.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad (artikel 11, eerste lid, van de Wob)

Uit artikel 11, eerste lid, volgt dat geen informatie openbaar wordt gemaakt over persoonlijke beleidsopvattingen in documenten die zijn opgesteld ten behoeve van het intern beraad. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten. Op grond van het tweede lid van deze bepaling kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering niettemin informatie over persoonlijke beleidsopvattingen worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Van deze mogelijkheid heb ik gebruik gemaakt en om die reden worden persoonlijke beleidsopvattingen in de documenten openbaar gemaakt.

Ik wijs erop dat zich onder de documenten ook (delen van) conceptteksten bevinden. Deze concepten zijn of worden reeds openbaar voor zover zij overeenstemmen met de definitieve versie, en bestaan uit persoonlijke beleidsopvattingen bestemd voor intern beraad voor zover zij daarvan afwijken. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat van eenzelfde document meerdere versies in het publieke domein in omloop zijn, met als mogelijk gevolg dat onduidelijkheid ontstaat over de inhoud van het betreffende document. Om die reden maak ik concepten in hun geheel niet openbaar.

Wijze van openbaarmaking

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ

Belanghebbenden krijgen vier weken de tijd om een bezwaarschrift in te dienen tegen openbaarmaking van de op bijlage B vermelde documenten. Voor zover belanghebbenden dit niet doen, worden de openbaar te maken documenten, die op uw verzoek betrekking hebben, u na afloop van deze termijn via Secure Transfer toegestuurd. Als belanghebbenden wel een bezwaarschrift indienen, wordt deze procedure voor de documenten waartegen een bezwaarschrift is ingediend, afgewacht.

Plaatsing op internet

De stukken worden na de feitelijke verstrekking met een geanonimiseerde versie van dit besluit voor een ieder kenbaar gemaakt op wobcovid19.rijksoverheid.nl.

Afschrift aan belanghebbenden

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de belanghebbenden.

Hoogachtend,

de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de ~~p/w~~ ~~secretaris-generaal~~,

mw. A.I. Norville MSc

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ

Bezwaar

Heeft u vragen over dit besluit of bent u het er niet mee eens? Kijk eens op <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws/bezwaarschriften-vws>. Daar wordt uitgelegd wat u kunt doen als u het niet eens bent met het besluit en misschien bezwaar wilt maken. Er staan voorbeelden waarmee u de kans op een succesvol bezwaar kan inschatten. Wilt u bezwaar maken, dan moet dit binnen zes weken na de datum die bovenaan deze brief staat. Let op: doe dit op tijd, anders kan uw bezwaar niet behandeld worden.

Het bezwaarschrift e-mailt u naar: WJZ.bezwaarenberoep@minvws.nl, bij voorkeur met een ingescande handtekening.

Indien u niet kunt of wilt e-mailen, kunt u uw bezwaarschrift ook versturen per post naar:
de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken,
Postbus 20350,
2500 EJ Den Haag.

U kunt uw bezwaarschrift ook faxen naar: (070) 340 59 84.

Noem in het bezwaarschrift:

- uw naam en adres
- de datum
- het kenmerk van deze brief (dit vindt u in de rechterkantlijn)
- geef aan waarom u het niet eens bent met de beslissing

Vergeet niet om uw bezwaarschrift te ondertekenen en van een datum te voorzien. Wilt u zo vriendelijk zijn om een kopie van deze brief mee te sturen met het bezwaarschrift.

Indien u het bezwaarschrift per e-mail indient zonder ondertekening, bestaat de mogelijkheid dat u op een later moment verzocht wordt om bewijs te leveren dat u bevoegd bent tot het indienen van het bezwaar.

Bijlage A

Artikel 1 van de Wob, luidt, voor zover relevant, als volgt:

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;

(...)

Artikel 3 van de Wob luidt als volgt:

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 10 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

(...)

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

**Ons kenmerk
3256947-1015421-WJZ**

Artikel 11 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage B inventarislijst

ID	Naam	02 Beoordeling	03 Beoordelingsgrond
1093281	02cii. Factsheet bron- en contact.docx	Openbaar	
1093291	02civ. Factsheet Apps.docx	Openbaar	
1093312	02biii Spreeklijn Apps.docx	Openbaar	
1093495	11bii. 20200506 overzicht maatregelen europees.pdf	Openbaar	
1178541	Aanbod bedrijfsleven intelligente opening up_.pptx	Openbaar	
1178543	Optimaliseren COVID-crisisstrategie.docx	Openbaar	
1487269	20200618Mythes corona-app weerlegd 1.2.pdf	Deels Openbaar	10.2.e
1487276	QenA media.docx	Niet Openbaar	11.1, concept
1487280	20200622 QA's coronavirus-app Rijksoverheid.nl.docx	Niet Openbaar	11.1, concept
1526030	EU activiteiten rondom gebruik COVID-19.docx	Openbaar	
1526032	beeld_corona_apps_internationaal.pptx	Openbaar	
1534576	RE Concept persbericht SamenAlert-app.eml_09d110ce-c4af-488e-9240-f3043ff1076a.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1534585	RE Concept persbericht SamenAlert-app.eml_847e0205-0894-49fc-9276-cf7c651600e8.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1641389	beeld_corona_apps_internationaal.pptx_5f53263d-9091-4d87-8fd4-9914eef8d242.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1788165	RE Concept persbericht SamenAlert-app.eml.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1788177	RE Concept persbericht SamenAlert-app.eml_d38d7cd9-3d6a-43c0-954a-ef7f45b831a6.eml	Deels Openbaar	10.2.e

1788179	RE Concept persbericht SamenAlert-app.eml_ff93728b-3be1-4726-9944-ac6826766458.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1623332	20200512-markt consultatie-oplossing 2&3-jes.pptx.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1644910	20200512-markt consultatie-oplossing 2&3-jes.pptx	Openbaar	
1644911	20200520 Vraag 2 per categorie.docx	Deels Openbaar	10.1.c
1644913	20200519 Vraag 3 per categorie.docx	Deels Openbaar	10.1.c
1715407	FW [118] Re IN-3424 Re Covipass introductie.eml.eml	Deels Openbaar	10.2.e
1973968	Pers FAQ - Design en overig - CONCEPT - .docx	Niet Openbaar	11.1, concept
4757790	Europa - EU - Economie - Verslag CRP I presentatie toerismepakket 14mei.PDF	Deels Openbaar	10.2.e
6070912	2020 06 04 Beantwoording List of Issues VNKinderrechtencomite.suggestiesJob.docx	Niet Openbaar	11.1, concept
6150252	Concept voortgangsbrief juni 2020 versie 5 juni_SvdM_MW_ND_RP_BR.docx	Niet Openbaar	11.1, concept
6150253	Concept voortgangsbrief juni 2020 versie 10 juni.docx	Niet Openbaar	11.1, concept
16769150	COVI-PASS- The Caribbean SAFE TRAVEL ZONE Version 2 - Read-Only.pptx	Openbaar	
19095900	Samenvatting-actielijst vergadering TF moldx 22.04.2020.docx	Niet Openbaar	11.1, concept
20562136	FW: Melding nr. M2004 12777 onderwerp: CoviPass	Deels Openbaar	10.2.e
31419594	FW: Melding nr. M2004 12777 onderwerp: CoviPass	Deels Openbaar	10.2.e

31433231	FW: Melding nr. M2004 12777 onderwerp: CoviPass	Deels Openbaar	10.2.e
2746703	RE CoviPass.eml_b5ff2b20- 5c92-4ea6-a3c1- e65e7e3cc21e.eml	Deels Openbaar	10.2.e
4200774	ATT00001.htm_bcd87e31- 6c63-4c4c-88ff- a0ead00dd4d8.eml	Deels Openbaar	10.2.e
4224550	Deerns & Innovatic.eml.eml	Deels Openbaar	10.2.e
4330485	Kin + Carta Create.pdf	Deels Openbaar	10.2.e
4371970	Technische Universiteit Delft.eml.eml	Deels Openbaar	10.2.e
4395954	Deerns & Innovatic .pdf	Deels Openbaar	10.2.e
4564911	TENDERNET_TUDelft_vws_A pr2020.pdf	Deels Openbaar	10.2.e
9558895	Re speciaal COVID-19- paspoort.eml.eml	Deels Openbaar	10.2.e; buiten verzoek